МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря
(повна назва підрозділу)
Кафедра економічної політики та безпеки
(повна назва кафедри)

Код РНПД

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-
педагогічної роботи НУК
_____Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ЕКОНОМІКА ТА ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ
ECONOMICS AND FUNDAMENTALS OF BUSINESS

рівень вищої освіти_____перший (бакалаврський)_____
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни_____вибіркова_____
обов'язкова/вибіркова

мова(и) викладання_____українська_____
українська/англійська

Миколаїв – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни Економіка та основи ведення бізнесу
(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні.
«08» 10 2024 року. – 13 с.

Розробник: Вдовиченко Л.Ю., к.е.н., доцент кафедри економічної політики та безпеки

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ»* розглянуто на засіданні кафедри економічної політики та безпеки
Протокол №3 від «08» 10 2024 р.
Завідувач кафедри д.е.н., проф. Єфімова Г.В. _____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ»* розглянуто Науково-методичною комісією факультету економіки та екології моря
Протокол №4 від «05» 11 2024 р.
Голова к.е.н., доцент Івата В.В._____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу к.т.н., проф. НУК Лабарткава А.В._____

Робоча програма навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА ОСНОВИ БІЗНЕСУ»* затверджена Навчально-методичною радою НУК
Протокол №2 від «27» 11 2024 р.
Голова НМР НУК к.т.н., доцент Слободян С.О. _____

© НУК, 2024
© Вдовиченко Л.Ю., 2024

ЗМІСТ

ВСТУП 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 8
7. Форми поточного та підсумкового контролю 10
8. Критерії оцінювання результатів навчання 12
9. Засоби навчання 12
10. Рекомендовані джерела інформації 13

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Економіка та основи ведення бізнесу» забезпечує отримання знань та вмінь з організації і моделювання власного бізнесу, бізнес-планування, аналізу проблем та ситуацій для їх оптимального розв'язання, набуття логічного підприємницького мислення для самостійних початкових дій у бізнесі, створення реального продукту і доведення його до потенційних споживачів, планування та формування бюджету бізнесу, ведення ефективної підприємницької діяльності в різних сферах економіки з використанням традиційних й новітніх методів управління.

Навчальна дисципліна «Економіка та основи ведення бізнесу» є вибірковою навчальною дисципліною.

Ключові слова: бізнес, підприємництво, ресурси, капітал, ринок, попит, пропозиція, конкуренція, прибуток, витрати виробництва, власність, товар, послуга, вартість, ціна, бізнес-планування, менеджмент, маркетинг.

Abstract

The educational discipline «Economics and fundamentals of business» ensures the acquisition of knowledge and skills in the organization and modeling of one's own business, business planning, analysis of problems and situations for their optimal solution, acquisition of logical entrepreneurial thinking for independent initial actions in business, creation of a real product and bringing it to potential consumers, planning and forming a business budget, conducting effective business activities in various areas of the economy using traditional and modern management methods.

The academic discipline «Economics and fundamentals of busines» is an optional academic discipline.

Key words: business, entrepreneurship, resources, capital, market, demand, supply, competition, profit, production costs, property, goods, service, value, price, business planning, management, marketing.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма</td><td>заочна форма</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань

(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронний адрес РПНД на сайті Університету ____</td><td rowspan="6">Спеціальність

(код та найменування)

Освітня програма

(найменування)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>6-й</td><td>6-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4 год.;
самостійної роботи студента – 6 год.</td><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА ОСНОВИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ»* є формування у студентів системи теоретичних знань та прикладних навичок щодо управління бізнесом підприємства.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни відсутні.

4. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни **студент повинен**

знати: теорію та практику господарювання на рівні підприємства; конкретні форми та методи господарювання; моделі аналізу та стратегічного планування; основні етапи відкриття бізнесу; типи організаційних структур управління; теоретичні засади прогнозування діяльності; ключові аспекти оподаткування бізнесу; основні статті доходів та витрат; показники, що характеризують інвестиційну привабливість бізнесу;

вміти: застосовувати теоретичні положення у вирішенні конкретних питань з економіки, як в повсякденному житті так і під час ведення бізнесу; відкрити власний бізнес за спрощеною системою оподаткування; сформувати посадову інструкцію працівника; спрогнозувати основні результати діяльності; визначити дохід та основні статті витрат, а також оцінити результати діяльності бізнесу; визначити інвестиційну привабливість проекту.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Системна модель бізнесу.

Тема 1. Природа бізнесу і його економічна сутність [1] стор. 17-32, стор. 156-187, [2] стор. 9-26.

Тема 2. Основні етапи відкриття бізнесу [1] стор. 120-129, стор. 241-258, [2] стор. 37-44, стор. 247-272.

Тема 3. Система оподаткування бізнесу в Україні [1] стор. 262-282, [2] стор. 363-377.

Тема 4. Ліцензування бізнесу в Україні [3].

Тема 5. Прогнозування товарів та послуг, а також визначення тарифів на них [1] стор. 196-216, [2] стор. 50-53.

Змістовий модуль 2. Оцінка інвестиційної привабливості ведення бізнесу.

Тема 6. Поділ витрат бізнесу [2] стор. 75-144.

Тема 7. Економічні показники діяльності бізнесу [2] стор. 345-362.

Тема 8. Стратегія діяльності бізнесу [1] стор. 135-150.

Тема 9. Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу [2] стор. 397-423.

Тема 10. Основи менеджменту в бізнесі [1] стор. 273-297.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	разом	у тому числі			разом	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Системна модель бізнесу								
Тема 1. Природа бізнесу і його економічна сутність	13	2	2	9	13	-	-	13
Тема 2. Основні етапи відкриття бізнесу	17	4	4	9	16	1	1	14
Тема 3. Система оподаткування бізнесу в Україні	17	4	4	9	15	1	-	14
Тема 4. Ліцензування бізнесу в Україні	13	2	2	9	15	-	1	14
Тема 5. Прогнозування товарів та послуг, а також визначення тарифів на них	15	3	3	9	16	1	1	14
Разом за змістовим модулем 1	*75*	*15*	*15*	*45*	*75*	*3*	*3*	*69*
Змістовий модуль 2. Оцінка інвестиційної привабливості ведення бізнесу								
Тема 6. Поділ витрат бізнесу	13	2	2	9	14	-	1	13
Тема 7. Економічні показники діяльності бізнесу	17	4	4	9	15	1	-	14
Тема 8. Стратегія діяльності бізнесу	17	4	4	9	16	1	1	14
Тема 9. Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу	13	2	2	9	15	-	1	14
Тема 10. Основи менеджменту в бізнесі	15	3	3	9	15	1	-	14
Разом за змістовим модулем 2	*75*	*30*	*30*	*45*	*75*	*3*	*3*	*69*
Усього годин	***150***	***30***	***30***	***90***	***150***	***6***	***6***	***138***
Разом за курсом	***150***	***30***	***30***	***90***	***150***	***6***	***6***	***138***

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Природа бізнесу і його економічна сутність	2	-
2	Основні етапи відкриття бізнесу	4	1
3	Система оподаткування бізнесу в Україні	4	-
4	Ліцензування бізнесу в Україні	2	1
5	Прогнозування товарів та послуг, а також визначення тарифів на них	3	1
6	Поділ витрат бізнесу	2	1
7	Економічні показники діяльності бізнесу	4	-
8	Стратегія діяльності бізнесу	4	1
9	Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу	2	1
10	Основи менеджменту в бізнесі	3	-
	Разом	***30***	***6***

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – ***1-3 години на 1 лекцію***;
- підготовка до практичних занять – ***1-3 години на 1 заняття***;
- написання аналітичних звітів (обсяг однієї роботи до 10 аркушів А4) – 7-***10 годин на 1 роботу***;
- підготовка до контрольних заходів – ***15-30 годин на 1 захід***.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
	Підготовка до лекцій	15	9
	Підготовка до практичних занять: вивчення тем курсу за списком основної літератури для виконання тестів та кейсів	15	9
	Написання аналітичних звітів	45	60
	Підготовка до заліку	15	30
...	***Разом***	***90***	***138***

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:
для всіх видів занять:
- робота з літературою;

- опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв′язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

- демонстрування – наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;

- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;

- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

- проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв’язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

- частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

- дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

1. На практичних заняттях – тести, кейси, аналітичні звіти.
2. За весь курс – залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного заліку. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 до 80 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – ***20 балів***. Право здавати заключний залік дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше ***60 балів***. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Тести	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
3,5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: тести – 10 балів (2 тести по 5 балів)*	

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кейси	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
3,5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: кейси – 10 балів (2 кейси по 5 балів)*	

Кількість балів	Критерії оцінювання
Аналітичні звіти	
10	Звіт підготовлений у встановлений термін. Виконаний самостійно, чітко сформульовані цілі, завдання та гіпотеза досліджень. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів дослідження.
7,5	Звіт підготовлений у встановлений термін. Студент виконує звіт, іноді після консультації викладача; описує спостереження; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
5	Звіт підготовлений з порушенням встановлених термінів. Студент виконує звіт, іноді після консультації викладача; описує спостереження; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
2,5	Звіт підготовлений з порушенням встановлених термінів. Студент виконує звіт під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Звіт не підготовлений.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: аналітичні звіти – 60 балів (6 звітів по 10 балів)*	

Заключний залік у формі тестування

Правильних відповідей,%	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: 20 балів за залік (1 тест по 20 балів)*										

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	денна форма	**заочна форма**
Виконання тестів	2х5 бали = 10 балів	2х5 балів = 10 балів
Опрацювання кейсів	2х5 балів = 10 балів	2х5 балів = 21 балів
Підготовка аналітичних звітів	6х10 балів = 60 балів	6х10 балів = 60 балів
Залік	20 балів	20 балів
Всього	**100 балів**	**100 балів**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т2	Тест	5	Тест	5
	Т3	Кейс	5	Кейс	5
	Т4	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т5	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
ЗМ 2	Т6	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т7	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т8	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т9	Кейс	5	Кейс	5
	Т10	Тест	5	Тест	5
Підсумковий контроль		Залік	20	Залік	20
Сума балів			**100**		**100**

9. Засоби навчання

- комп’ютери, комп’ютерні системи та мережі;
- законодавчі та нормативно-правові акти;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо);
- при проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (ZOOM Cloud Meetings, Viber, Telegram тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М. URL: https://studfile.net/preview/7577590/.
2. Основи підприємництва: підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. URL: http://surl.li/nyejzk.
3. Як отримати ліцензію. URL: https://www.drs.gov.ua/licensing-category/yak-otrymaty-litsenziyu/.

Допоміжна література

1. Господарський кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text.
2. Цивільний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text.
3. Податковий кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text.
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text.
5. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text.
6. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text.
7. Закон України «Про адміністративні послуги». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text.
8. Платформа MEREZHA.Focus. URL: https://focus.merezha.ua/?utm_source=prometheus&utm_medium=course&utm_campaign=economic%2520recovery.
9. Official site of Prime Minister cabinet office. URL: http://www.cabinetoffice.gov.uk/regulation/ria/index.asp.
10. Regulations – the web site. URL: http://www.regulations.gov.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Бібліотека імені В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Державна регуляторна служба України: http://www.drs.gov.ua
3. Законодавство України: www.rada.gov.ua
4. Кабінет Міністрів України: http: www.kmu.gov.ua.
5. Міністерство економіки України: www.me.gov.ua
6. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
7. НБУ: www.bank.gov.ua
8. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua